

АЛГОРИТМ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НЕОДНОРІДНОСТЕЙ В ІМПЕДАНСНІЙ ТОМОГРАФІЇ

Сушко І. О., аспірантка; Рибін О. І., д.т.н., професор
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», м.Київ, Україна

Імпедансна томографія знаходить все більше поширення в сучасній техніці, медицині тощо. Найбільше труднощів виникає при розв'язанні зворотної задачі (реконструкції розподілу опорів за виміряними напругами).

Зворотню задачу розв'язують в ітераційній процедурі, для чого складають систему рівнянь

$$-(\partial \bar{Z}_j / \partial \sigma_k) \times \Delta \sigma_k = \Delta \bar{Z}_j, \quad (1)$$

де $\partial \bar{Z}_j / \partial \sigma_k$ — матриця похідних від передаточних опорів по провідностям зон [1]; $\Delta \sigma_k$ — стовпець корегуючих прирощень поверхневої провідності; $\Delta \bar{Z}_j$ — стовпець нев'язок для передаточних опорів.

Для обчислення прирощень провідностей в ітераційній процедурі необхідно розв'язати рівняння (1), тобто знайти обернену матрицю похідних.

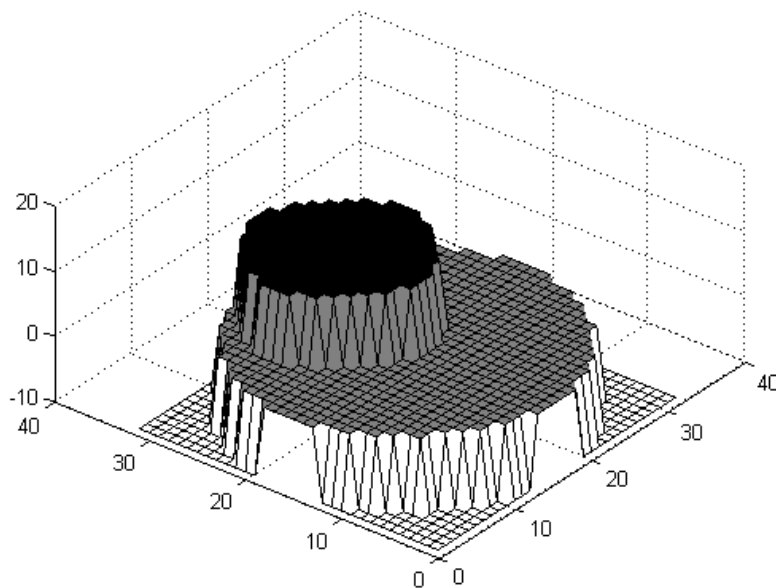

Рис.1. Фантом з неоднорідністю.

Як показує досвід, матриця похідних (навіть невеликого порядку) є погано зумовленою. Тому для розв'язання рівняння (1) слід використовувати методи регуляризації за Тихоновим. Тоді рівняння (1) зведеться до вигляду

$$(\bar{\Psi} + \beta \times \bar{D}_\Psi) \times [\Delta \sigma_k] = -[\partial \bar{Z}_j / \partial \sigma_k]^T \times \Delta \bar{Z}_j, \quad (2)$$

де $[\partial \overline{U}_j / \partial \sigma_k]^T \times [\partial \overline{U}_j / \partial \sigma_k] = \overline{\overline{\Psi}}; \overline{\overline{D}}_{\Psi}$ — діагональна матриця; β — ваговий коефіцієнт.

Якщо $\beta \rightarrow 0$, то рівняння (2) перетворюється в (1). Тому β обирають малим, але таким, щоб забезпечити задовільну зумовленість матриці похідних.

Були проведені розрахунки для методу зон провідностей [2]. Для фантома з неоднорідністю з поверхневою провідністю $\sigma = 10$, провідністю «фону» $\sigma = 1$ (рис.1) було виконано реконструкцію внутрішнього розподілу неоднорідності. Результати реконструкції зображено на рис.2.

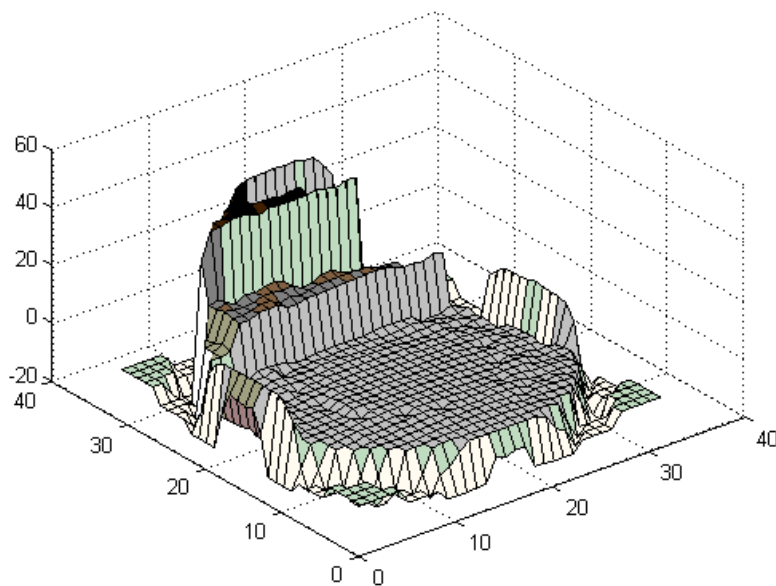

Рис.2. Реконструйоване зображення.

Висновки

1. В результаті розрахунків перевірено наявність та місце розташування неоднорідності.
2. Отримані результати є підставою для подальших досліджень з метою вибору зонного фантома, що є найбільш чутливим до змін напруг за рахунок неоднорідностей.
3. Геометричну точність можна підвищити шляхом проведення вимірювань методом сусідніх електродів.

Література

1. Сушко И. А. Сравнение классического метода решения обратной задачи импедансной томографии с методом «зон» проводимости / И. А. Сушко, А. И. Рыбин / Вісник НТУУ «КПІ» Сер. Радіотехніка. Радіоапаратобудування. — 2012. — № 49. — С. 166 — 177.
2. Sushko I. Features of solving the Electrical Impedance Tomography inverse problem by zones conductivities method / I. Sushko, A. Rybin / Вісник НТУУ «КПІ» Сер. Радіотехніка. Радіоапаратобудування. — 2012. — №51. — С. 106 — 114.